

عنوان مقاله:

نظام جمعیت شهری در مناطق ایران با تاکید بر مطالعه تطبیقی منطقه البرز جنوبی و خراسان

محل انتشار:

فصلنامه آمایش محیط، دوره 11، شماره 41 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

جواد رحمانی - (دانشجوی دکتری شهرسازی اسلامی دانشگاه هنر اسلامی تبریز)

اسفندیار زبردست - (استاد دانشکده شهرسازی دانشگاه تهران)

خلاصه مقاله:

نظام شهری هر کشوری بیانگر چگونگی کنش و واکنش متقابل شهرهای آن کشور می‌باشد. در این تحقیق ابتدا به بررسی توزیع فضایی جمعیت شهری ده منطقه طرح کالبدی ملی و منطقه ای (از سال‌های ۱۳۳۵ تا ۱۳۹۰) پرداخته شده و سپس تحلیل نظام جمعیت شهری در بین ده منطقه کالبدی صورت گرفته است. از بین مناطق ده‌گانه طرح کالبدی ملی و منطقه‌ای، دو منطقه البرز جنوبی (شامل استان‌های تهران، مرکزی، سمنان، زنجان، قزوین، قم و البرز) و خراسان (شامل استان‌های خراسان شمالی، خراسان رضوی، خراسان جنوبی) که به ترتیب دارای بیشترین و کمترین میزان تغییر و تحول بین مناطق ده‌گانه بوده‌اند انتخاب شده است. در ادامه تحلیل، شاخص‌هایی همچون تغییر جایگاه بیست شهر اول منطقه از سال‌های ۱۳۳۵ تا ۱۳۹۰؛ تحلیل تعداد جمعیت واقعی و تعداد جمعیت ۲۰ شهر اول منطقه در رابطه با تئوری زیپف در سال ۱۳۹۰ و همچنین تحلیل‌های میزان نخست شهری و عدم تمرکز شهری در دو منطقه البرز جنوبی و خراسان؛ به صورت جداگانه انجام شده است. سرانجام با مقایسه دو منطقه خراسان و البرز جنوبی باهمدیگر و با مناطق کالبدی ملی منطقه‌ای مشخص گردید که منطقه البرز جنوبی به رغم اینکه جایگاهش در بین ده منطقه دچار تغییر و تحولی نشده ولی در تحولات درون منطقه‌ای دچار تحولات عظیم و بزرگی شده است و بالعکس منطقه خراسان که در تحولات بین منطقه‌ای دارای تغییر و تحول اساسی بوده، در تحولات درون منطقه از ثبات نسبی برخوردار بوده است. همچنین در این تحقیق مشخص گردید که با توجه به تحولات بین منطقه‌ای، نمی‌توان تحلیل و پیش بینی درون منطقه‌ای را نیز انجام داد.

کلمات کلیدی:

نظام جمعیت شهری، ایران، مطالعه تطبیقی، مناطق البرز جنوبی و خراسان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1358536>

